Suomen Pysyvä Edustusto Bryssel EUE NEUVOSTORAPORTTI EUE2022-01969

EUE Nyström Piia(UM) 03.06.2022
JULKINEN

Asia
Teleministerineuvosto

Kokous
Liikenne-, televiestintä- ja energianeuvosto 03.06.2022 - 03.06.2022

Teleministerineuvostossa käytiin periaatekeskustelu digitaalisesta vihreästä siirtymästä. Keskustelussa painottui yhtäältä digitalisaation merkitys ilmastonmuutoksen vastaisessa työssä eri sektoreilla ja toisaalta ICT-sektorin omat negatiiviset ilmastovaikutukset ja keinot niiden hillitsemiseksi. Keskustelun päätteeksi puheenjohtaja sanoi ehdottavansa, että jäsenvaltiot kirjoittaisivat kesäkuun loppupuoliskolla yhteisen julkilausuman ICT-sektorin ilmastovaikutuksia koskevista mittareista.

Neuvosto otti tiedoksi myös tilanneselvitykset tekoälyä, sähköistä identiteettiä ja datan hyödyntämistä koskevista asetusehdotuksista.

Lisäksi puheenjohtajan ja delegaatioiden ilmoitusasioissa kuultiin päivitykset muun muassa käynnissä olevista lainsäädäntöneuvotteluista sekä kasainvälisen televiestintäliiton yleiskokouksen valmisteluista ja jäsenmaiden ehdokkaista liiton johtotehtäviin ja toimielimiin. Neuvoston pääteeksi tuleva puheenjohtajamaa Tšekki esitteli lyhyesti tulevan puheenjohtajakautensa painopisteet. Lainsäädäntöasioissa se tulee tavoittelemaan neuvoston yleisnäkemystä ainakin tekoälyasetuksesta ja sähköistä identiteettiä koskevasta eIDAS-asetuksesta.

Teleministerineuvoston keskustelut olivat julkisia.

Tekoälyasetus, tilanneselvitys (8576/22): Neuvosto otti tiedoksi tilanneselvityksen. **KOM** totesi puheenvuorossaan, että sen näkemyksen mukaan Ranskan puheenjohtajakaudella tehty työ vahvistaa asetusehdotuksen horisontaalista lähestymistapaa. KOM halusi myös kiittää yhteistyöstä oikeus- ja sisäasioiden asiantuntijoiden kanssa. KOM sanoi toivovansa yleisnäkemystä Tsekin kaudella. Jäsenvaltioiden puheenvuoroissa nousivat esille hyvin pitkälti samat teemat: Erityisesti tekoälyn määritelmä ja korkean riskin tekoälyjärjestelmät vaativat vielä jatkotyöstämistä (mm. **NL, BE, FI, DK**). **FI** toi puheenvuorossaan lisäksi esille, että myös asetuksen sanktioiden osalta tulee pyrkiä tarkkarajaiseen ja oikeasuhtaiseen lopputulokseen. FI toivotti Tšekille onnea jatkotyöhön ja toivoi sen pyrkivän kohti yleisnäkemystä.

Euroopan digitaalinen identiteetti (eIDAS), tilanneselvitys (8701/22): Neuvosto otti tiedoksi tilanneselvityksen. **KOM** piti erittäin tärkeänä, että myös tässä asetusehdotuksessa päästäisiin pikaisesti eteenpäin. **FI**, **ES** ja **IT** korostivat puheenvuoroissaan, että asetusehdotuksen mukaisen lompakkosovelluksen tulee muun ohella mahdollistaa sähköinen tunnistautuminen. **PL** ja **NL** pitivät tärkeänä, että ihmisillä säilyy mahdollisuus valita eri tunnistamisratkaisujen välillä. **PL** katsoi, että

kansalliset ratkaisut voisivat täydentää lompakkoa. **AT** toi esille kriittisen suhtautumisensa asetusehdotuksen mukaisiin uusiin luottamuspalveluihin.

Ehdotus datasäädökseksi, tilanneselvitys (8577/22): Neuvosto otti tiedoksi tilanneselvityksen. **KOM** korosti ehdotuksen merkitystä osana sääntelykokonaisuutta. Totesi sen olevan tärkeä aloite monelle sektorille, esimerkkinä muun muassa autoteollisuus. **NL** ja **FI** toivoivat seuraavan puheenjohtajan ylläpitävän Ranskan kaudella aloitettua tehokasta työskentelyä. **NL** ilmaisi huolensa ehdotuksen viranomaisten tiedonsaantioikeuksia koskevasta sääntelystä, katsoi oikeuksien olevan liian laajat. **FI** piti hyvänä, että sääntely laittaa datan käyttäjän kaiken keskiöön. Lisäksi FI korosti luottamuksen merkitystä datataloudessa myös globaalilla tasolla. **IT** kiinnitti huomiota ehdotuksen soveltamisalarajauksiin, muun muassa kansallinen turvallisuus tärkeää pitää ulkona.

Digitaalinen ja vihreä siirtymä, periaatekeskustelu (8907/22): Neuvosto kävi periaatekeskustelun digitaalisesta vihreästä siirtymästä puheenjohtajan laatiman taustapaperin ohjaamana. Keskustelu keskittyi taustapaperissa esiin nostettuihin teemoihin, eli yhtäältä digitalisaation mahdollisuuksiin ilmastonmuutoksen torjunnassa ja toisaalta digitalisaation omaan hiilijalanjälkeen ja sen vähentämiseen. **KOM** toi puheenvuorossaan edellä mainittujen teemojen ohella esiin muun muassa toimitusketjuihin liittyvät riippuvuudet. KOM totesi, että nykyisessä vaikeassa globaalissa tilanteessa on varottava, ettei luoda uusia hankalia riippuvuuksia. Lisäksi KOM totesi, että viestintäinfrastruktuurin osalta tarvitaan lisää keskustelua infrastruktuurin käyttäjien osallistumisesta rahoitukseen. Jäsenvaltiot korostivat yhtenäisesti aiheen merkityksellisyyttä. Puheenvuoroissa korostui myös esimerkiksi ICT-laitteiden kestävyys ja kierrätettävyys (mm. **BG**, **SI**, **BE**, **LU**, **HR, FI, EL**). **FI** kertoi viime vuonna julkaisseensa kansallisen ICT-sektorin ympäristöstrategian, joka on FI tietojen mukaan ensimmäinen maailmassa. FI toi esille myös datan hyödyntämisen merkityksen ilmastonmuutoksen torjunnassa. **IT** sanoi uskovansa, että ICT:n aiheuttamien päästöjen osalta ollaan pian hätätilassa, sillä vaikka ICT-ratkaisujen avulla voidaan säästää energiaa muilla sektoreilla, on ICT-sektorin oma energiantarve valtava. IT peräänkuulutti monen muun ohella yhteisiä mittareita ja dataa, laitteiden elinkaaren pidentämistä ja muun muassa datakeskusten hukkalämmön hyödyntämistä. IT toivoi myös keskustelua viestintäinfrastruktuurin oikeudenmukaisesta rahoituksesta. DK totesi, että komission yleislaturiehdotus on hyvä esimerkki sääntelystä, jolla vähennetään digitaalisten tuotteiden ympäristövaikutusta. DK ja **LT** toivat puheenvuoroissaan myös esille 5g- ja 6g-yhteyksien tärkeyden vihreässä siirtymässä. Keskustelun päätteeksi **puheenjohtaja** kertoi ehdottavansa, että jäsenvaltiot kirjoittaisivat kesäkuun loppupuoliskolla yhteisen julkilausuman ICT-sektorin ilmastovaikutuksia koskevista mittareista.

Puheenjohtajan ja delegaatioiden tiedotusasiat

- Sähköisen viestinnän tietosuoja-asetus (ePrivacy): Puheenjohtaja kertoi edistymisestä kolmikantaneuvotteluissa. Sähköisen suoramarkkinoinnin ja asetuksen soveltamisalan osalta on saavutettu edistystä, mutta näiltäkin osin vaaditaan vielä lisää keskusteluja. **KOM** toi esille, miten tärkeää olisi saada neuvottelut päätökseen. **PT** kehui edistystä. **IT** totesi, että tärkeää on löytää tasapainoinen ratkaisu, joka huomioi kaikki sähköisen viestinnän muodot.
- Digipolitiikkaohjelma (polku digitaaliselle vuosikymmenelle): Puheenjohtaja kertoi, että parlamentin on tarkoitus hyväksyä mietintönsä seuraavalla viikolla. Ensimmäinen kolmikantaneuvottelu olisi tarkoitus pitää ennen kesäkuun loppua. **KOM** ilmaisi tukensa neuvotteluille. **IT** korosti, että ohjelman tulisi olla joustava enemmin kuin sitova.
- Verkko- ja tietoturvadirektiivin päivitys (NIS2): Puheenjohtaja kertoi, että kolmannessa kolmikantaneuvottelussa löydettiin alustava sopu parlamentin kanssa. Lopullinen teksti on tarkoitus tuoda Coreperiin vielä kesäkuun aikana. **KOM** piti sopua erittäin tervetulleena ja korosti muun muassa kyberkriisien hallintaan perustettavan jäsenmaiden verkoston (CyCLONe) merkitystä. **PT** totesi, että merenalaiset kaapelit on tärkeää pitää mukana soveltamisalassa. **PL** ilmaisu huolensa CyCLONe-verkostoon liittyvistä kansallisista resurssihaasteista.

- Julistus digitaalisista oikeuksista ja periaatteista: Puheenjohtaja kertoi, että ehdotusta on käsitelty työryhmätasolla koko kevät. Viimeinen versio on tarkoitus tuoda työryhmäkäsittelyyn seuraavalla viikolla. **KOM** kiitti tehdystä työstä. **NL** totesi, että kyseessä on heille erittäin tärkeä aloite ja odottavat innolla seuraavaa tekstiversiota.
- Kansainvälisen televiestintäliiton (ITU) yleiskokous Bukarestissa 26.9. –14.10.2022: Puheenjohtaja kertoi valmisteluista ja jäsenvaltiot saivat mahdollisuuden esitellä kansallisia ehdokkaitaan ITU:n johtotehtäviin ja toimielimiin (**LV, DE, SI, ES, FR**). Puheenjohtaja korosti, että on tärkeää, että EU:n arvot ovat vahvasti mukana digitaalisessa siirtymässä ja että EU olisi vahvasti mukana ITU:n toimielimissä. **KOM** totesi, että Euroopan pitää havahtua ja toimia ITU:ssa yhteisenä rintamana muiden saman mielisten kanssa.
- Digitaalinen humanismi ja tekoäly: Itävalta, Tšekki ja Slovakia kertoivat järjestämästään korkean tason työpajasta maaliskuussa 2022.
- Tšekin puheenjohtajakauden esittely: Tšekki kertoi lyhyesti heinäkuussa 2022 alkavan puheenjohtajakautensa prioriteeteista. Lainsäädäntöehdotuksista se tavoittelee yleisnäkemystä ainakin tekoälyasetuksesta ja sähköistä identiteettiä koskevasta eIDAS-asetuksesta. Datasäädösehdotuksesta tavoitteena on joko yleisnäkemys tai tilannekatsaus. Muita Tšekin kaudella käsiteltävänä olevia asioita ovat muun muassa, tuleva kyberresilienssiehdotus, kyberturvallisuutta koskevat neuvoston päätelmät ja tuleva komission ehdotus yhteisrakentamisdirektiivin uudistamiseksi.

Suomen edustajat

Ministeri Harakka, Tuuli-Maaria Aalto (EUE), Piia Nyström (EUE), Johanna Juselius (LVM), Kaisa Kopra (LVM), Kristiina Pietikäinen (VNEUS)

Asiakirjat

8576/22, 8701/22, 8577/22, 8907/22

Liitteet

Viite

Asiasanat	datatalous, digitalisaatio, kyber, liikenne-, televiestintä- ja energianeuvosto, sähköinen tunnistaminen, sähköinen viestintä, tekoäly, teletoiminta, tietoyhteiskunta, tietosuoja
Hoitaa	**LVM, OM, SM, TEM, UM, VM, VNK**
Tiedoksi	ALR, EUE, LIIVI, MMM, OKM, PLM, STM, TULLI, VTV, YM